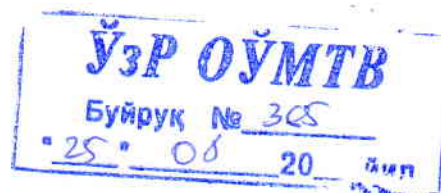

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

60610300 - Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги)
бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари

Тошкент-2021

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети.

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий, ўрта махсус ва профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 202_ йил «24» 08 даги 4 - сонли йиғилишида маъқулланган. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 202_ йил «25» 08 даги 365 - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаблари “Олий таълим давлат таълим стандарти. Асосий қоидалар”, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий хужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабларини расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	60610300-Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи	4
1.1.	Қўлланиш соҳаси	4
1.1.1.	60610300– Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши Малака талабининг қўлланиши.....	4
1.1.2.	Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари.....	4
1.2.	60610300- Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи	4
1.2.1.	60610300– Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари.....	4
1.2.2.	60610300 – Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари.....	4
1.2.3.	60610300 – Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари.....	5
1.2.4.	60610300 – Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.....	5
2.	60610300 – Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар.....	6
2.1.	Умумий компетенциялар.....	6
2.2.	Касбий компетенциялар.....	7
	Библиографик маълумотлар.....	8
	Керишув варағи	9

1. 60610300- Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) бакалаврият таълим йўналишининг умумий тавсифи

60610300 – Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш кундузги, кечки ва сиртки таълим шаклларида амалга оширилади. Барча таълим шакллари бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида ташкил қилинади. Кундузги таълимда бакалаврият дастурининг меъёрий муддати 4 йил.

1.1. Қўлланиш соҳаси.

1.1.1. 60610300 – Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши Малака талабининг қўлланиши.

Малака талаби 60610300 – Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи барча олий таълим ташкилотлари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур таълим йўналиши бўйича малака талаблари, ўқув режа ва ўқув дастурларини ишлаб чиқиш ва янгилаш, улар асосида ўқув жараёнини самарали амалга ошириш учун масъул ҳамда ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим ташкилотининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари) ва профессор-ўқитувчилари;

- таълим йўналишининг ўқув режаси ва ўқув дастурларини ўзлаштирувчи олий таълим ташкилотининг талабалари;

- бакалаврият битирувчиларининг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;

- таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органлари;

- олий таълим ташкилотларини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли давлат органлари;

- кадрлар буюртмачилари ва иш берувчи ташкилот ва корхоналар;

- олий таълим ташкилотларига ўқишга кираётган абитуриентлар, уларнинг ота-оналари ва бошқа манфаатдор шахслар.

1.2. 60610300 – Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи.

1.2.1. 60610300 – Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари.

60610300 – Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) – Компьютер технологиялари ва информатика соҳасининг йўналиши бўлиб, ахборот коммуникация тизимининг давлат ва нодавлат корхоналари, ташкилотлар, давлат бошқарув органларида ахборот-коммуникация технологияларига доир комплекс масалалар мажмуасини қамраб олади.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.2. 60610300 – Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг объектлари:

- ахборот технологияларининг хавфсизлигини бошқариш, муаллифлаштириш воситалари, процедура ва стандартлари;

- компьютер тизимлари, тармоқлари, мобил, микропроцессорли ва автоматлаштирилган тизимларнинг ахборот, компьютер тизимлари хавфсизлиги;

- ахборот коммуникация тизими ва технологияларини техник ва дастурий

воситаларини лойиҳалаш, созлаш, ишлаб чиқариш ва амалиётга тадбиқ этиш жараёнлари;
- дастурий маҳсулотлар ва ҳисоблаш техникасини аппарат воситаларини ишлаб чиқишга жорий этиш ва фойдаланишнинг самарали жараёнлари;
- ахборот хавфсизлиги ва ахборот химоя жараёнлари;
- илмий – тадқиқот жараёни.

60610300 – *Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги)* таълим йўналиши бўйича бакалаврият битирувчилари педагогик қайта тайёрлашдан ўтгандан кейин, профессионал таълим муассасаларида таълимнинг ваколатли бошқарув органлари томонидан аниқланадиган умумкасбий ва ихтисослик фанларини ўқитиш бўйича педагогик фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқига эга бўлади. Бакалавриятнинг касб таълими йўналишлари бундан мустасно.

1.2.3. 60610300 – Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари:

- илмий-тадқиқот;
- муҳандислик ва лойиҳавий-конструкторлик;
- фойдаланиш ва сервис хизматини кўрсатиш;
- ишлаб чиқариш;
- ташкилий-бошқарув.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.4. 60610300 – Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.

60610300 – *Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги)* таълим йўналиши бўйича Миллий малака рамкасининг 6-малака даражаси ҳамда бакалавр касбий фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ бакалаврият битирувчиси қуйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир болиши лозим:

Илмий-тадқиқот фаолиятда:

- илмий, амалий тадқиқотларда иштирок этиш, тажриба натижаларини қайта ишлаш ва улар асосида ўтказиладиган жараёнларда қатнашиш;
- Интернет тармоғида энг янги илмий маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш.

Муҳандислик ва лойиҳа-конструкторлик фаолиятда:

- лойиҳа-конструкторлик тадқиқотларда иштирок этиш, тажриба натижаларини қайта ишлаш ва улар асосида ўтказиладиган жараёнларда қатнашиш;
- касбий фаолияти объектларини лойиҳалашнинг функционал сифатини ишончлилигини баҳолаш ва иқтисодий унумдорлигини ҳисоблаш;
- дастлабки техник-иқтисодий таҳлилларни ўтказиш ва ахборот хавфсизлигини таъминлашдаги лойиҳавий ечимларни асослаш;
- амалиётда ахборот технологияларининг халқаро ва касбий стандартларини, замонавий парадигма ва методологияларни, химоялаш, инструментал ва ҳисоблаш воситаларини тайёргарлик ихтисослигига мос равишда қўллаш.

Фойдаланиш ва сервис хизмати кўрсатиш фаолиятида:

- ахборот тизимини функционал талаблар бўйича ишга яроқлилигини, сифат меъзонларига мослигини таъминлаш;
- ахборот тизимида маълумотлар яхлитлиги, хавфсизлигини таъминлаш, уларнинг ишга яроқлилигини ва самарадорлигини текшириш назоратида иштирок этиш;
- ахборот коммуникация тизимлари ва тармоқларини куриш, монтажида иштирок этиш, улардан фойдаланиш ва уларни махсус воситалар ёрдамида бошқариш.

Ишлаб чиқариш фаолиятида:

- намунавий технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва уларни қўллаш;

- ишлаб чиқариш жараёнларининг атроф-муҳит муҳофазаси, ёнгин, техника ва меҳнат хавфсизлигини таъминлаш;

- илмий ва амалий фаолиятда соҳага мос тизим муҳитини ва инструментал воситаларни ишлаб чиқиш, ривожлантириш ва улардан фойдаланиш;

- ахборот-коммуникация тизимларининг техник воситалари, қурилмалари, узатиш, сақлаш ва қайта ишлаш тизимларини йиғиш ва ишга тушириш бўйича ишларни режалаштириш ва бажариш;

- талаб ва стандартларни инобатга олган ҳолда ахборот коммуникация тизимларни яратиш, ўрнатиш, жорий қилиш, созлаш, кузатиш ва қўллаб қувватлаш;

- фан таълим, маъмурий, бошқарув ва бизнес каби касбий фаолият объектларида назарий ва экспериментал моделларни ишлаб чиқиш ва амалда тадқиқ этиш;

- касб фаолияти йўналишида чора тадбирларни ташкиллаштириш ва бажариш бўйича тўлиқ ҳажмдаги зарурий кўникмаларга эга бўлган юқори малакали мутахассис сифатида мустақил амалий фаолиятни амалга ошириш.

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- ишлаб чиқариш жараёнларини амалга ошириш учун зарур бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш;

- моддий, меҳнат ва ахборот ресурсларидан рационал фойдаланишни таъминлаш;

- касбий фаолият ҳолатининг асосий кўрсаткичларини ва ахборот ресурсларини режалаштириш, таҳлил қилиш, натижаларни баҳолаш ва ҳисобот тайёрлаш;

- ахборот тизимларини яратиш ва уларнинг эксплуатацияси билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш услублари ва механизмларини ишлаб чиқиш;

- муҳандислик ва конструкторлик ечимларини амалиётга тадбиқ қилиш;

- ишлаб чиқариш жараёнида сифатни бошқариш;

- ижрочилар жамоаси ишини ташкил қилиш;

- бирламчи конструкторлик, технологик ёки ишлаб чиқариш гуруҳлари ишини ташкил қилиш ва уни бошқариш;

- бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, уни бажариш ва назорат қилиш, ҳамда натижаларни баҳолаш;

- фикрлар ҳар хил бўлган шароитда бошқарув қарорларини қабул қилиш;

- ахборот хавфсизлиги бўйича турли хизматлар кўрсатиш;

- касбий этика кодексига риоя қилиш.

- Тадбиркорлик фаолиятида:

- янги бизнес-лойиҳаларни шакллантириш ва амалга ошириш;

- бизнесни ташкил этиш, бизнес-режаларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш.

2. 60610300 – Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

- давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий-иқтисодий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиш;

- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид ҳужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниши, табиий илмий фанлар бўйича касбий фаолияти доирасида зарурий билимларга эга бўлиши ҳамда улардан замонавий илмий асосда касб фаолиятида фойдалана билиш;

- ахборот технологияларини касбий фаолиятида қўллай билиши, ахборотларни йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усуллари эгаллаган бўлиши, фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиш;

- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат

фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;

- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида тассаввурга эга бўлиш.

2.2. Касбий компетенциялар:

- илмий-тадқиқот мавзуси бўйича ахборотларни ҳимоялаш механизмларини ишлаб чиқиш ва тадқиқот қилиш қобилиятларига эга бўлиш;

- амалиётда ахборот хавфсизлигининг халқаро, миллий ва касбий стандартларини, замонавий парадигма ва методологияларни, ҳимоялаш воситаларини (тайёргарлик профилига мос равишда) қўллаш қобилиятларига эга бўлиш;

- ҳисоблаш техникаси воситаларини йиғиш, монтаж қилиш ва созлаш бўйича ишларни режалаштириш ҳамда бажариш қобилиятига эга бўлиш;

- илмий ва амалий фаолиятда автоматлаштирилган тизимларнинг инструментал воситалари ва муҳитларини ривожлантириш ҳамда уларни эксплуатация қила олиш;

- бажарилаётган иш режасини тузиш ва бу ишни назорат қилиш, ишни бажариш учун зарур бўлган ресурсларни режалаштириш, ўз ишининг натижаларини баҳолаш қобилиятларига эга бўлиш;

- мустақил таълим ва ижодий қидирув натижасида ўқитилаётган фан соҳасидаги методлар, воситалар ва шакллар жабҳаларида ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориш қобилиятларига эга бўлиш;

- ахборот коммуникация тизимлари ва тармоқларини куриш, монтажида иштирок этиш, улардан фойдаланиш ва уларни махсус воситалар ёрдамида бошқариш қобилиятларига эга бўлиш.

- меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни излаш, таҳлил қилиш ва улардан касбий фаолиятида фойдаланиш кўникмаларига эга бўлиш;

- музокаралар, учрашувлар, ишбилармонлик ёзишмаларини олиб бориш ва онлайн алоқаларни амалга оширишни билиш;

- корпоратив ахборот тизимлари, маълумотлар базасини юритиш ва уларда ахборот хавфсизлигини таъминлашни билиш;

- ахборот хавфсизлиги бўйича лойиҳалар, бизнес-режалар ва шартномаларни шакллантириш ҳамда бошқариш, ижрочилар фаолиятини мувофиқлаштириш кўникмаларига эга бўлиш;

- бошқарув қарорларини қабул қилишда, уларни аниқ бошқарув вазифаларига мослаштириш орқали иқтисодий, молиявий ва ташкилий-бошқарув моделларини шакллантиришда микдорий ва сифатли таҳлил қилиш кўникмаларига эга бўлиш;

- янги ташкилотларни (фаолият йўналишлари, маҳсулотлари) яратиш ва ривожлантириш учун бизнес режалаштириш кўникмаларига эга бўлиш.

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият соҳаси, бакалавриятнинг асосий ўқув режа ва фан дастурлари, профиль, уқиб-ўрганиш натижалари, ўқув даври менежмент, тармоқлар ва соҳалар, малака талаблари, бакалавриятнинг ўқув жараёни, сифатни баҳолаш ва назорати, мустақил таълим, ишлаб чиқариш, ташкилий-бошқарув фаолияти, малака амалиёти, битирув малакавий иши, давлат аттестацияси, ўқув фанлари блоки, олий таълим муассасаси, таълим жараёни, бошқарув жараёни, ишлаб чиқариш, лойиҳалаш, илмий тадқиқот жараёни.

КЕЛИШУВ ВАРАҒИ

ИШЛАБ ЧИҚИЛДИ:

Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети

Ректор

И. Маджидов

2021 йил « 20 »

М.Ў.

КЕЛИШИЛДИ:

**Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
хузуридаги Олий таълимни
ривожлантириш тадқиқотлари ва илғор
технологияларни татбиқ этиш маркази**

Директор

М. Эсанов

2021 йил « 28 » 08

М.Ў.

**Мухаммад ал-Хоразмий номидаги
Тошкент Ахборот технологиялари
университети**

Ректор

Б. Махкамов

2021 йил « 20 » 08

**Ислом Каримов номидаги
Тошкент Давлат техника университети**

Ректор

С. Турабджанов

2021 йил « 23 » 08

“UNICON.UZ” ДУК

Директор

М. Махмудов

2021 йил « 23 » 08

М.Ў.

Handwritten signature

Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети бакалаврият таълим йўналиши ҳамда магистратура мутахассисликлари бўйича малака талаблари ва ўқув режасини ишлаб чиқувчилар, турдош олий таълим муассасалари ва асосий кадрлар истеъмолчилари ўртасида

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент ш.

“23” 08 2021 йил

Биз, қуйида имзо чекувчилар - Муҳаммад ал-Хоразмий номидаги Тошкент Ахборот технологиялари университети ректори Б. Махкамов, Ислон Каримов номидаги Тошкент Давлат техника университети ректори С.Турабджанов, “UNICON.UZ” ДУК директори М. Махмудов, Ўзбекистон Миллий университети ректори И. Маджидов билан биргаликда ЎзМУда ишлаб чиқилган қуйидаги бакалаврият таълим йўналиши ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаси мазмуни билан танишиб чиқиб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

1. 6330100-Компьютер илмлари ва дастурлаш технологиялари(йўналишлар бўйича) бакалаврият таълим йўналиши;
2. 60610200-Ахборот тизимлари ва технологиялари(тармоқлар ва соҳалар бўйича) бакалаврият таълим йўналиши;
3. 60610300-Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) бакалаврият таълим йўналиши;
4. 70610101-Компьютер илмлари ва дастурлаш технологиялари (йўналишлар бўйича) магистратура мутахассислиги;
5. 70610204-Ахборот тизимлари (тармоқлар бўйича) магистратура мутахассислиги;
6. 70610201-Компьютер тизимларининг дастурий таъминоти(тармоқлар ва соҳалар бўйича) магистратура мутахассислиги;
7. 70610301-Криптография ва криптоанализ (йўналишлар бўйича) магистратура мутахассислиги;
8. 70610302-Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) магистратура мутахассислиги.

Малака талаблари ҳамда ўқув режаси ишлаб чиқилишида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сон, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сон, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сон, 2019 йил 17 июндаги “2019-2023 йилларда Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университетида талаб юқори бўлган малакали кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш ва илмий салоҳиятни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4358-сон, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 22 июндаги “2021/2022 Ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул

**Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университетида
ишлаб чиқилган 60610300–Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари
хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар
тайёрлашнинг тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган
янгиланган малака талаблари ва ўқув режасига
ТА Қ Р И З**

"Таълим тўғрисида" ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини ижро этиш, Кадрлар тайёрлаш миллий дастурига мувофиқ таълим мазмунини тубдан ислоҳ қилиш, тайёрланаётган кадрлар сифатининг республикада амалга оширилаётган чуқур иқтисодий ва ижтимоий ислохотлар талабларига, шунингдек таълим, фан, техника ва технологиялар ривожланишининг илғор жаҳон даражасига мувофиқлигини таъминлаш бевосита малака талабларининг мазмунига боғлиқ.

60610300–Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналишининг малака талаблари ва ўқув режаси Ўзбекистон Республикасининг "Таълим тўғрисида", "Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида" қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги "Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида" ги ПҚ-3775-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 июндаги "2019–2023 йилларда Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университетида талаб юқори бўлган малакали кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш ва илмий салоҳиятни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида" ги ПҚ-4358-сонли Қарорлари ҳамда ЎзР ОЎМТВ нинг 2018 йил 6 июндаги "Олий таълим йўналишларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқиш тўғрисида" ги №87-02-1322-сонли буйруғи, олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда ҳориж тажрибаларига мувофиқ ишлаб чиқилган.

60610300–Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича тузилган янгиланган малака талаблари ва ўқув режаси ҳориж тажрибаси асосида уйғунлаштирилган, таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касб-кор малакаси шаклланишини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилган, бакалаврларнинг фанларни ўзлаштириш жараёнида тажриба, кўникмалар ҳамда тасаввурга эга бўлиш, қўйилган талабларни билиши ва улардан самарали фойдалана олиш кабилар тўғри кўрсатилган. Малака талаблари ва ўқув режасида фан олдида турган долзарб муаммоларни ўрганиш ва уларни ижобий ечимини излаб топишда замонавий услуб ва технологияларга, дала ва лаборатория амалиётларига, семинар машғулотларига, мустақил билим олиш ҳамда олинган маълумотларни таҳлил қилишга кенг ўрин берилган.

Малака талабларидаги блоклар бўйича фанлар таркиби, уларнинг ўзаро нисбатлари битирувчиларнинг танлаган мутахассислиги бўйича олган назарий билимларини амалиётда қўллай олиш кўникмасини кучайтириш нуқтаи назаридан қайта кўриб чиқилган. Фанлар учун белгиланган вақт бюджетининг назарий, амалий, тажриба, мустақил ишлар учун тақсимоти битирувчининг назарий билимларини мустаҳкамлаш ва уларни амалиётда муваффақият билан қўллаш кўникмасини шакллантиришга қаратилган.

Малака талаблари ва ўқув режасини ишлаб чиқишда турдош олий таълим муассасаларининг талаб ва таклифлари инобатга олинган.

Хулоса қилиб айтганда, 60610300–Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш учун тузилган янгиланган малака талаблари ва ўқув режаси олий таълим ўқув жараёнини жаҳон андозалари даражасига етказишга йўналтирилган бўлиб, ҳар томонлама етук мутахассислар тайёрлашга оид масалаларни ўз ичига олган ва сифатли тузилган, Ўзбекистон Республикаси давлат стандартлаш тизими қоидалари талабларини қониқтиради ҳамда уни тасдиқлашни таклиф қиламан.

**Давлат божхона қўмитаси
Ахборот – коммуникация
технологиялари
бошқармаси бошлиғи**

А.Дусмухамедов

**Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университетида
ишлаб чиқилган 60610300–Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари
хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар
тайёрлашнинг тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган
талаблар янгиланган
малака талаблари ва ўқув режасига
ТА Қ Р И З**

Мирзо Улуғбек номидаги ЎЗМУ да 60610300–Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналишининг малака талабларини ишлаб чиқишида Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 3 апрелдаги 5002-сонли топшириғи ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга ошириладиган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарори билан тасдиқланган тамойилларга амал қилинган.

60610300–Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича тузилган янгиланган малака талаблари ва ўқув режаси хориж тажрибаси асосида уйғунлаштирилган, таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касб-кор малакаси шаклланишини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилган, бакалаврларнинг фанларни ўзлаштириш жараёнида тажриба, кўникмалар ҳамда тасаввурга эга бўлиш, қўйилган талабларни билиши ва улардан самарали фойдалана олиш кабилар тўғри кўрсатилган. Малака талаблари ва ўқув режасида фан олдида турган долзарб муаммоларни ўрганиш ва уларни ижобий ечимини излаб топишда замонавий услуб ва технологияларга, дала ва лаборатория амалиётларига, семинар машғулотларига, мустақил билим олиш ҳамда олинган маълумотларни таҳлил қилишга кенг ўрин берилган.

Малака талабларини ишлаб чиқишда таълимни демократлаштириш, инсонпарварлаштириш, глобаллашув шароитида ўзига хосликни сақлаш ва жаҳон таълим маконига интеграллаштириш тамойилларига амал қилинган. Малака талабларидаги блоklar бўйича фанлар таркиби, уларнинг ўзаро нисбатлари битирувчиларнинг танлаган мутахассислиги бўйича олган назарий билимларини амалиётда қўллай олиш кўникмасини кучайтириш нуқтаи назаридан қайта кўриб чиқилган. Фанлар учун белгиланган вақт бюджетининг назарий, амалий, тажриба, мустақил ишлар учун тақсимоли битирувчининг назарий билимларини мустаҳкамлаш ва уларни амалиётда муваффақият билан қўллаш кўникмасини шакллантиришга қаратилган.

Малака талаблари ва ўқув режасини ишлаб чиқишда турдош олий таълим муассасаларининг талаб ва таклифлари инобатга олинган.

Хулоса қилиб айтганда, 60610300– Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш учун тузилган янгиланган малака талаблари ва ўқув режаси олий таълим ўқув жараёнида жаҳон андозалари даражасига етказишга йўналтирилган бўлиб, ҳар томонлама етук мутахассислар тайёрлашга оид масалаларни ўз ичига олган ва сифатли тузилган, Ўзбекистон Республикаси давлат стандартлаш тизими қоидалари талабларини қониқтиради ҳамда уни тасдиқлашни тақлиф қиламан.

**ТАТУ Компьютер тизимлари
кафедраси мудири, т.ф.д.**

Ж. Джуманов

**Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университетида
ишлаб чиқилган 60610300–Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари
хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар
тайёрлашнинг тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган
янгиланган малака талаблари ва ўқув режасига
ТА Қ Р И З**

Мирзо Улуғбек номидаги ЎзМУда 60610300–Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналишининг малака талабларини ишлаб чиқилишида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли; Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли; Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 июндаги “2019–2023 йилларда Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университетида талаб юқори бўлган малакали кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш ва илмий салоҳиятни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4358-сонли; Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 22 июндаги “2021/2022 Ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-5157-сон Қарорлари билан тасдиқланган тамойилларга амал қилинган.

60610300–Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича тузилган янгиланган малака талаблари ва ўқув режасида таълим фанларининг тузилмаси, мазмуни, ўқув юкмаси ҳажми, таълим олувчилар ва битирувчиларнинг малака даражаси ва тайёргарлик сифатига қўйиладиган талаблар тўғри кўрсатилган. Таълим йўналишида ўқитиладиган барча блок фанлари тўғри танланган. Таълим олувчиларда ҳориж тажрибаси асосида чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касб-кор малакаси шаклланишини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилган.

Малака талаблари ва ўқув режа халқаро стандартларга мос ҳолда тузилган. Фанлар бўйича соатларни тақсимлашда белгиланган вақт меъёрларига амал қилинган. Фанларни блоклар ва семестрларга жойлаштиришда услубий кетма-кетликка қатъий риоя этилган.

Хулоса қилиб айтганда, 60610300–Ахборот хавфсизлиги (компьютер тизимлари хавфсизлиги) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш учун тузилган янгиланган малака талаблари ва ўқув режаси ҳориж тажрибаси асосида уйғунлаштирилган, жаҳон андозаларига мос етук мутахассислар тайёрлашга оид масалаларни ўз ичига олган. Малака талаблари ва ўқув режаси сифатли тузилган бўлиб, ўқув жараёнининг меъёрий ҳужжатларини тайёрлаш учун асос бўлиб хизмат қилади ҳамда уни тасдиқлашни тақлиф қиламан.

**Ислон Каримов номидаги Тошкент давлат
техника университети “Ахборотларга ишлов
бериш ва бошқариш тизимлари” кафедраси
профессори, т.ф.д.**

Э.Ўлжаев